

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ – АЛЬТЕРНАТИВНИЙ МЕТОД ОНОВЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: фінансовий лізинг, лізингоодержувач, лізингодавець, матеріально-технічна база, договір фінансового лізингу.

У країнах, які мають розвинену ринкову економіку, лізинг або оренда складає майже третину інвестицій в основні засоби [1]. Це пояснюється тим, що фінансовий лізинг дозволяє не відволікати з обороту підприємства значну частину готівкових коштів, а виплачувати кошти частинами.

Фінансовий лізинг є специфічним видом фінансових відносин та включає в себе операцію з оренди, кредиту та купівлі. Договірні відносини регулюються Законом України «Про фінансовий лізинг», який був прийнятий у 1997 році. Слід відмітити, що світовий та український розвиток фінансового лізингу спонукав до перегляду зазначеного закону, який у 2021 був оприлюднений у новій редакції. Ключові зміни наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика Закону України «Про фінансовий лізинг» у двох редакціях

Показник	Редакція від 16.01.2004	Редакція від 11.02.2022
Структура Закону	19 статей	3 розділи та 26 статей
Визначення фінансового лізингу	Фінансовий лізинг (далі - лізинг) - це вид цивільно-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу	фінансовий лізинг - вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, а також які передбачають при цьому дотримання принаймні однієї з ознак (умов) фінансового лізингу, передбачених пунктами 1-4 частини першої статті 5 цього Закону
Об'єкт фінансового лізингу	неспоживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів.	майно, визначене індивідуальними ознаками, що відповідає критеріям основних засобів відповідно до законодавства, не заборонене законом до вільного обігу на ринку і щодо передачі якого в лізинг законом не встановлено обмежень
Сублізинг	Регулюється	Не регулюється
Право власності	Розширено права передачі права власності. Доповнено пунктом щодо відступлення права вимоги за договором новому кредитору. Наведено особливості конфіскації майна у випадку визнання лізингоодержувача банкрутом. Встановлено вимогу щодо попередження у письмовій формі стосовно прав третіх осіб.	У разі переходу права власності на предмет лізингу від лізингодавця до іншої особи відповідні права та обов'язки лізингодавця за договором лізингу переходять до нового власника предмета лізингу. 2. Якщо сторони договору лізингу уклали договір купівлі-продажу предмета лізингу, то право власності на предмет лізингу переходить до лізингоодержувача в разі та з моменту сплати ним визначеної договором ціни, якщо договором не передбачене інше. 3. Предмет лізингу не може бути конфісковано, на нього не може бути накладено арешт у зв'язку з будь-якими діями або бездіяльністю лізингоодержувача.

Джерело: розроблено автором на основі [2] та [3].

Закон доповнено ознаками, за якими лізинг вважається саме фінансовим, а не тільки операційним. На відміну від операційного, строк передачі об'єкта у фінансовий лізинг не може бути менше одного року [3, ст. 5]. Також до лізингоодержувача переходять усі ризики від використання та володіння майном, що придбане у лізинг, якщо виконується хоча б одна умова із тих, що зазначені у статті 5 [3, ст. 5]:

–об'єкт передається у лізинг на такий строк, протягом якого має амортизуватися не менше ніж 75 % від його первісної вартості, через що залишкова вартість такого об'єкта на момент закінчення договору має становити не більше ніж 25% його первісної вартості;

–сума всіх лізингових платежів, які встановлюються під час укладання договору, має дорівнювати первісній вартості об'єкта;

–протягом строку дії договору лізингоодержувач має придбати об'єкт фінансового лізингу;

–якщо об'єкт виготовлений на замовлення, то він не може використовуватися іншими особами.

Поява таких умов вирішила проблему щодо класифікації лізингу на операційний та фінансовий.

Закон № 1201-IX був доповнений окремим розділом, який присвячений договору лізингу. Більш ґрунтовно описані умови укладання такого договору та розширено список елементів договору [3, ст. 12, 13, 14]. Вплив істотних умов договору фінансового лізингу на відображення такої операції у бухгалтерському обліку було досліджено у [4]. Також більш розгорнуто описані статті про захист прав лізингоодержувача на об'єкт фінансового лізингу, утримання предмета лізингу та відмова від договору лізингу [3, ст. 8, 23, 17].

Отже, передумовою економічного зростання будь-якої країни є пошук та використання нових способів реалізації потенціалу підприємства. Одним з найбільш ефективних інструментів, що дають змогу підприємствам, а особливо малим та середнім, модернізувати основні засоби без значних капіталовкладень, може бути фінансовий лізинг. Враховуючи аспекти оновленого Закону України «Про фінансовий лізинг», лізинговий бізнес дістане наступного розвитку та стане більш привабливим.

Список використаних джерел: 1. Круценко А. В. Переваги та недоліки лізингу в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 1 (12). С. 381-384. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Krutsenko-A.V..pdf>. 2. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80#Text> (втратив чинність). 3. Про фінансовий лізинг : Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20/conv#n188>. 4. Перетятко Ю. М. Вплив договірних відносин на відображення операцій фінансового лізингу в обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу* : міжнар. зб. наук. пр. 2013. Вип. 1 (25). С. 237-252.

УДК 657

Царенко К. В., здобувачка вищої освіти 1-го курсу магістерського рівня групи ЗМОА-221
Науковий керівник: **Перетятко Ю. М.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ

Ключові слова: документ, лікарський засіб, документування

Лікарські засоби – це будь-які речовини або комбінації речовин, які мають властивості і призначені для лікування або профілактики захворювань у людей, або будь-які речовини або комбінації речовин, які можуть бути призначені для запобігання вагітності, відновлення, корекції або зміни фізіологічних функцій людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії, або для встановлення медичного діагнозу [1].